

КОМІКС (англ. comics, множина від comic — комедійний, комічний, смішний) — графічно-оповідний жанр, у якому поєднано малярство (**карикатуру**, послідовність малюнків) і літературу (короткі тексти у вигляді «мовної бульки» чи «хмарки»); серія зображень із короткими текстами, що становлять історію; книжка з такими малюнками. Ін. назва — мальована історія. Бувають «німі» К. з інтуїтивно зрозумілим сюжетом. Найпоширеніші жанри К. — карикатура і пригоди. К. зародилися у 15 ст. У серед. 19 ст. у Франції з'явилися перші зразки класич. К. Термін «К.». уперше вжито 1897 у США. Розвиток К. припав на 1930–50 -і рр. у США — «Золоте століття» К. У світі видають книжки та часописи К. Комікс. варіант отримало багато класич. літ. творів і популяр. кінострічок, а також рок-музика.

В Україні К. уперше подав художник-карикатурист **Е. Козак** у ж. «Комар» (Л., 1937) під назвою «Як Усусус Недобитий шукав правди на світі», у США він помістив К. «Лис Микита в Америці» (ж. «Лис Микита», Детройт, 1955). У часописі «Америка» (Філадельфія) 1953 Л. Перфецький опублікував серію малюнків-розповідей «Україна в боротьбі з наїзниками», яку в 1970-і рр. передрукував ж. «Крилаті» (Нью-Йорк). Через ідеол. цензуру в підрад. Україні К. був заборонений. Карикатурист **А. Василенко** у ж. «Перець» (1968, № 7) запропонував 1-у частину К. «Пригоди Перченяти», видав книжки К. «Пригоди Тимка — відомого у всесвіті звіролова з

планети Земля» (1970) і «Пригоди кота Чорнолапенка», В. Горбачов — «Кому дістався гостинець» (обидва — 1983) і «Як дружити з дракончиком» (1984; усі — Київ). У 1990-і рр. випущено бл. 20 книжок К. — А. Василенка, В. Горбачова, К. Сулими, С. Позняка, І. Баранька, В. Карпенка та ін. Серед кращих книг К. — проілюстров. О. Чебикіним «Святогор» та «Про Байду» (обидва — комп'ютер. варіант), І. Бараньком «Максим Оса» (О., 2011; видано кількома мовами), Н. Тарабаровою — книжк. серія укр. класики «Класні комікси» (Київ, від 2000); перевидання збірника К. «Україна в боротьбі» Л. Перфецького (Т., 2007). Карикатурист І. Бежук 2006–07 вів студію К. при Коломий. молодіж. центрі (Івано-Фр. обл.). В Інтернеті репрезентовано укр. сайти на тему К. Укр. мовою перекладено чимало світ. К., а укр. майстри К. проілюстрували твори іноз. літ.-ри. Широкого розголосу набула книжка К. італ. художника І. Тувері «Українські зошити» (Париж, 2011; видана кількома європ. мовами).

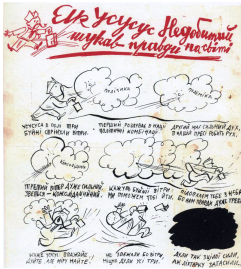
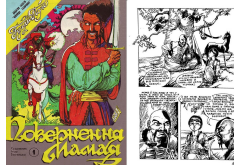
Рекомендована література

1. Крупницький Л. УПА в коміксах, як бікфордів шнур // ДТ. 2007, 8 верес.;
2. Самусенко О. Комікс по-українськи // Експедиція XXI. 2011. № 7.

М. В. Савчук

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Комікс / М. В. Савчук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-1449>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).